

IV.období (1945 – 1948)

Když v květnu končila na všech evropských bojištích II. světová válka, zahájilo sokolstvo ihned svou násilně přerušenu činnost v tělocvičnách a pomáhalo budovat svou osvobozenou vlast. Byla však snaha vytvořit sjednocenou tělesnou výchovu, avšak zájem brzy opadl a po krátké době zanikl úplně. Proto byla zahájena samostatná činnost, která se postupně a pozvolna vracela do pravidelných kolejí díky zkušenosti obětavých cvičitelů Sokola. V našem městě nastala ihned čilá a nadšená činnost sokolské jednoty. Do čela byl zvolen ředitel školy bratr Pařízek, náčelníkem se stal bratr Karel Pinc a náčelnicí sestra Ludmila Hallmanová. Hlavní síly byly napnuty k zpřístupnění zdevastované tělocvičny, která po osvobození byla zabrána a sloužila vojáků Rudé armády jako pekárna. Byly tam vybudovány pece, vytrhaná podlaha spálena a venkovní i vnitřní zdi pomalovány různými hesla, znaky a portréty. Z toho důvodu byla tělocvičná činnost přenesena na letní cvičiště / dnes park s nákupním střediskem/ a do tělocvičny školy Bedřicha Hrozného.

Až teprve v březnu 1946 byla dokončena oprava sokolovny a slavnostně znovu otevřena 31. března a už 2. dubna se konala slavnostní cvičební hodinou všech oddílů. Při tomto otevření promluvil vzdělavatel Bratr Viktor Heller a náčelník bratr Karel Pinc, který poděkoval všemu členstvu, které dobrovolnou prací umožnilo opětovně zpřístupnění sokolovny pro cvičení. Zároveň byla zahájena činnost oddílu košíkové tradičním zápasem staří – mladí s výsledkem 28:28.

Rekreační odbor vypravil již v letních měsících roku 1945 první zájezd dětí na na letní pobyt do Loučeně, kde strávili v překrásné krajině 14 dnů. K uskutečnění této akce přispěla sbírka potravin a peněz mezi členstvem, ale i ostatním obyvatelstvem Lysé. Teprve v roce 1946 se mohlo počítat s výpravou delší a početnější vzhledem k podpoře státu. Jednota získala do národní správy menší penzionek ve Starých Splavech u Máchova jezera a tak tam ve školních budovách v Doksech a stanovém táboře pro dorostence, umístili sem 160 členů žactva a dorostu o které pečovalo po celou dobu 21 dnů více než 20 sester a bratří. Největší tábor však byl uspořádán v roce 1947, kdy se opět v nádherném okolí jezera osvěžilo 206 rekreatantů. Nelze nevzpomenout obětavé práce, starostlivosti a péče sester a bratří, kteří se o zdar všech tří výprav zasloužili.

V roce 1947 stoupá počet cvičících: muži z 61 na 78, ženy z 63 na 81, dorostenci zůstali an 47, dorostenky na 64, žáci z 11 na 102 a žačky ze 110 na 144. Intenzivní činnost vyústila v přípravách na 11. Všesokolský slet do Prahy, kam bylo připraveno 60 mužů, 80 žen, 32 dorostenců, 40 dorostenek, 85 žáků a 100 žaček.

Ovšem sletu v Praze předcházela památný župní slet v zámeckém parku v Lysé nad Labem v roce 1948. Sám průběh této úžasné akce a hlavně náročné přípravy, kterých se zúčastnili nejen členové Sokola, byl ukázkou mimořádné sounáležitosti obyvatel našeho města. Jaká škoda, že období, které následovalo, upřednostňovalo jiné hodnoty, které s ideály sokolskými, byly v naprostém kontrastu. V tomto roce se rovněž konaly oslavy 80. Výročí založení Sokolské jednoty v Lysé nad Labem. Při této příležitosti by vydán propagačním odborem jednoty a vytištěn v tiskárně bratra Václava Horáka Památník. Tato tiskárna se rovněž zasloužila o vytisknutí velkého množství plakátu a letáků župního sletu.

Malá, ale důležitá odbočka k událostem 11. Všesokolského sletu. Hodnocení sletového průvodu ministrem informací soudruhem Václavem Kopeckým: „Trapné a pobuřující provokace se udály při pochodu sokolského průvodu na Staroměstském náměstí před tribunou, na níž byl president republiky soudruh **Klement Gottwald**, členové vlády,

představitelé **KSČ** a druhých složek Národní fronty, při čemž sokolský průvod přijímal bratr Josef Truhlář, starosta Československé obce sokolské. V průvodu sokolském pochodovaly a tribunu nadšeně zdravily mnohé oddíly Sokolů z různých žup, zvláště ze žup v průmyslových oblastech, neboť v sokolském průvodu byly již šiky sjednocené tělovýchovy, i příslušníci dřívější revoluční Federace proletářské tělovýchovy na čele s komunistickými funkcionáři Sokola.

Avšak ukázalo se, že některé oddíly Sokolů, pochodujících v průvodu, byly reakčními živly měšťáckých Sokolů předem zpracovány, aby před vládní tribunu na Staroměstském náměstí demonstrativně provokovaly drze tak, že na povel "vpravo hled" otočily hlavy naopak nalevo od vládní tribuny a vzápětí, když míjely vládní tribunu, začaly hromadně provolávat "ať žije prezident Beneš!", čímž provokativně naznačovaly vztek, že na vládní tribuně je prezident republiky soudruh Gottwald“.

Několik desítek účastníků bylo "vytaženo" přímo z průvodu a na místě zatčeno, další zatýkání následovala po skončení sletu. Kolik lidí bylo za demonstrace na sletu vyhozeno ze zaměstnání a ze škol, kolika dalším bylo zabráněno studovat nebo získat kvalifikované zaměstnání, to už se dnes nedá zjistit. "Akční výbory Národní fronty" vyloučily ze sokolských jednot asi 11.000 členů. Následovalo nedobrovolné začlenění Sokola do "Jednotné socialistické tělovýchovy" a jeho umlčení na dlouhých 41 let.

Také v našem městě došlo ke zrušení Sokola Akčním výborem NF dne 12.9.1948.